

Terre des hommes

Sprijin copiilor.

**BUNE PRACTICI ÎN SPRIJINUL
TINERILOR PRIVAȚI
DE LIBERTATE**

CINE SUNTEM NOI?

Fundația Terre des hommes este activă în România încă din 1992, pentru a contribui la îmbunătățirea sistemului de protecție a copilului și la reforma asistenței sociale. De asemenea, facilităm participarea copiilor la dezvoltarea propriei comunități. Terre des hommes România este o delegație a Fundației Terre des hommes (Tdh), cea mai importantă organizație elvețiană din domeniul protecției copilului, înființată în 1960. În fiecare an, mii de copii și părinți sunt beneficiari ai proiectelor implementate de către Terre des hommes România.

Fundația Terre des hommes este vector important în implementarea proiectelor din România adresate dezvoltării de relații de colaborare și programe comune cu instituții naționale și internaționale privind intervenția specialiștilor asupra șanselor reale în procesul de reeducare, reintegrare socio-profesională și scăderea recidivei, care să contribuie la ameliorarea calității intervenției în reabilitarea minorilor și tinerilor.

Terre des hommes crede într-un sistem de justiție eficient, prietenos cu tinerii și minorii. Dezvoltăm metodologii specifice pentru profesioniștii care lucrează cu copiii aflați în conflict cu legea și practici prietenoase pentru copii, cu accent asupra echilibrului mental și rezilienței.

Fundația Terre des hommes consideră că tânărul/copilul aflat în conflict cu legea penală este o contribuție activă și pozitivă la societate, nu un risc. În consecință, Proiectul PRECISION se bazează pe concepția că toți copiii aflați în conflict cu legea ar trebui să fie sprijiniți în dezvoltarea abilităților și competențelor lor.

PRECISION - Promote Rehabilitation, Empowerment of Children and Support for Youth Offenders

Parteneri: Administrația Națională a Penitenciarelor, Centrul de Detenție Craiova, Centrul Educativ Buziaș, Centrul de Detenție Brăila-Tichilești, Centrul Educativ Târgu Ocna.

Beneficiari: Centrul Educativ de la Buziaș, Centrul Educativ de la Târgu Ocna, Centrul de Detenție de la Craiova, Centrul de Detenție de la Tichilești.

Grup Țintă: Minorii și tinerii din sistemul de detenție și de educație din România

Durata: 2,5 ani

Proiectul este structurat pe nevoile realității prezente ale procesului de reeducare și ale procesului de reintegrare socio-profesională, și oferă minorilor și tinerilor din centrele educative și de detenție din România dreptul la o șansă pentru viitor.

PRECISION este un proiect-pilot, iar scopul final al acestuia este ca, încă din timpul de-

tenției, toți copiii și tinerii să dezvolte cunoștințele și abilitățile (alfabetizare, competențe profesionale, abilități de viață, stimă de sine, motivație, abilități sociale etc.) necesare pentru a se reabilita cu succes în societate.

Acest proiect reprezintă o etapă inițială a unei intervenții pe termen mai lung. În primii doi ani au fost puse bazele unui răspuns adecvat la problematică reintegrării sociale a tinerilor, o abordare cu caracter obligatoriu din punct de vedere social.

Proiectul PRECISION are o abordare dublă, cu efect atât asupra minorilor și tinerilor cât și a specialiștilor angajați în centrele educative și de detenție:

- 1) management de caz
- 2) educație și formare profesională

PRINCIPALELE OBIECTIVE ALE PROIECTULUI PRECISION

- Dezvoltarea unei baze de cunoștințe și a unor instrumente care să servească la luarea unor decizii în cunoștință de cauză pentru politicieni și practicieni, și să promoveze o mai bună înțelegere a provocărilor la care sunt supuși copiii și tinerii în sistemul judiciar și la eliberarea din detenție.

- Dezvoltarea unui model bazat pe gestionarea individuală a cazurilor. Modelul constă într-un pachet de servicii ce ar trebui să răspundă nevoilor de reabilitare a tinerilor care au comis delict, consolidând capacitățile profesioniștilor care lucrează cu copiii și tineri din centrele de detenție.

- Sensibilizarea personalului și pledarea pentru importanța nevoilor specifice ale copiilor/ tinerilor din detenție și a relevanței programelor (înainte de eliberare) care vizează factorii individuali ce duc la creșterea stimei de sine, îmbunătățirea bunăstării mentale și schimbarea comportamentului.

BUNE PRACTICI APLICATE ÎN CADRUL ACTIVITĂȚILOR PROIECTULUI

- ✓ Organizarea a două cursuri de formare pentru 50 de participanți din Centrele Educative Tg. Ocna și Buziaș și din Centrele de Detenție Craiova și Tichilești- Brăila, în colaborare cu Young in Prison (YIP), un ONG internațional cu experiență în advocacy și în programe de dezvoltare creativă și sportivă pentru tinerii din detenție, pentru a prezenta Metodologia COPOSO realizată de YIP (CONtribuind POzitiv la SOcietate) și pentru a stabili conexiuni cu Metodologia MGS (Mișcare, Joc și Sport) realizată de Fundația Terre des hommes. Aceste metodologii au furnizat personalului din centrele de detenție și din centrele educative din România noi perspective de gândire și de acțiune pentru activitățile cu copiii și tinerii din detenție, perspective care să pună accent pe nevoile, particularitățile și potențialul tinerilor, prin activități creative și sportive, susținând reintegrarea socială a tinerilor, dezvoltarea personală și responsabilizarea acestora.
- ✓ Adaptarea Metodologiei “Mișcare, Joc și Sport” (MGS) realizată și utilizată de Terre des hommes în diverse programe, la nevoile și particularitățile copiilor și tinerilor aflați în detenție. Această metodologie permite ca prin sport și jocuri de echipă să fie atinse obiective psihosociale, dezvoltând abilități personale și sociale ale copiilor și tinerilor aflați în situații de vulnerabilitate. *Prin Mișcare, Joc și Sport*, cei cinci piloni pe care se sprijină starea de bine psihosocială sunt restabiliți, copiii/tinerii devenind mai rezilienți, iar pe termen lung fiind facilitată desistarea (scăderea frecvenței sau renunțarea la comportamentul delinvent). Metodologia MGS adaptată, a fost ulterior utilizată în programele de formare furnizate personalului din cele patru Centre Educativ / de Detenție din România.

- ✓ Realizarea a 18 sesiuni de coaching pentru personalul din Centrele Educativ Tg. Ocna și Buziaș și din Centrele de Detenție Craiova și Tichilești Brăila, la care au participat asistenți sociali, psihologi, educatori, monitori sportivi, comisari și subcomisari, agenți și alte categorii de personal din *Sectorul Siguranța deținerii și regim penitenciar și din Sectorul Reintegrare socială* (peste 40 de persoane). Sesiunile de coaching au vizat aspecte privind identificarea corelațiilor între metoda COPOSO și propria activitate cu copiii și tinerii aflați în detenție, exemplificarea aplicării în practică a principiilor metodei COPOSO și a modului în care acestea pot fi adaptate și integrate în metodologiile proprii de lucru, facilitarea schimburilor de idei și bune practici în activitățile cu tinerii, punând accent pe practicile prietenoase de lucru cu aceștia.
- ✓ Realizarea a două cursuri de formare privind Metodologia MGS pentru personalul din Centrele Educativ Buziaș și Tg. Ocna și din Centrele de Detenție Craiova și Brăila-Tichilești. Cursurile au facilitat consolidarea competențelor participanților (peste 30 de persoane) pentru a desfășura activități creative și sportive cu tinerii și copiii din detenție. Programul de formare a abordat în mod creativ și echilibrat atât teme necesare în aria dezvoltării personale (comunicare, gestionarea conflictelor, leadership,

reziliență) cât și teme specifice pentru înțelegerea Metodologiei MGS și pentru realizarea ulterioară a activităților de tip MGS în Centre (principiile metodologiei MGS, pilonii pe care se sprijină starea de bine a copiilor, caracteristicile jocurilor, planificarea, derularea și evaluarea activităților de tip MGS). Participanții au înțeles beneficiile activităților de tip MGS pentru copiii/tinerii din Centre, și au apreciat noutatea unor subiecte sau perspectiva diferită propusă asupra unor teme.

- ✓ *“Necesitatea realizării activităților de tip MGS (Mișcare, Joc și Sport) în Centrele educative/de detenție este de necontestat, având beneficii atât pentru copii și tineri, precum și pentru personalul care lucrează cu aceștia. În acest context, instruirea personalului pentru a desfășura în mod adecvat astfel de activități este esențială, și ar trebui să devină parte din formarea continuă a personalului destinat acestor activități (monitori sportivi) precum și a personalului implicat în dezvoltarea abilităților psihosociale ale copiilor și tinerilor (educatori, psihologi, asistenți sociali). Activitățile de tip MGS și celelalte activități educative sau de consiliere realizate de personal se pot susține reciproc și pot genera adevărate bune practici la nivelul Centrelor de detenție/educative.”* Ema - Elza Șeclăman, Training Officer, Terre des hommes
- ✓ Peste 80 de copii și tineri din cadrul Centrelor Educative Tg. Ocna și Buziaș și din cadrul Centrelor de Detenție Craiova și Brăila-Tichilești, au participat la activități sportive de tip MGS organizate de personalul instruit în cadrul proiectului. Pe parcursul planificării și organizării acestor activități, echipa Terre des hommes a asigurat personalului din Centre sesiuni de coaching și de monitorizare a activităților (16 sesiuni de coaching și monitorizare), astfel încât aplicarea Metodologiei MGS să fie realizată în bune condiții și adaptată în funcție de nevoi.

- ✓ *“Personalul a înțeles că activitățile de tip MGS reprezintă o nouă perspectivă care merită abordată, explorată, aprofundată și construită în funcție de particularitățile copiilor și tinerilor din Centrele educative/de detenție. Copiii și tinerii au simțit și au înțeles că “ceva nou și altfel” se întâmplă în Centru prin aceste tipuri de activități, au schimbat între ei opinii și și-au manifestat interesul și dorința pentru a participa mai des și în număr cât mai mare la activitățile de tip MGS.”* Ema - Elza Șeclăman, Training Officer, Terre des hommes
- ✓ *“Realizarea activităților de instruire și de coaching pentru personal a dus nu doar la atingerea unor obiective măsurabile și a unor rezultate exprimate prin indicatori (așa cum au fost ele menționate în proiect), ci a determinat și schimbări la nivel de mentalitate a personalului din Centrele Educative și din Centrele de Detenție implicate în proiect, schimbări de perspectivă privind activitățile sportive și recreative, de motivație pentru a explora noi modalități de lucru cu tinerii și copiii (inspirate din cele două metodologii, COPOSO și MGS) și nu în ultimul rând, chiar schimbări privind cooperarea la nivelul personalului. O dată cu realizarea activităților de tip MGS, personalul care în mod obișnuit lucra indi-*

vidual a trebuit să formeze echipe, să conceapă și să faciliteze împreună activitățile de tip MGS, această cooperare și acest mod de lucru în echipă fiind apreciate ca o bună practică ce merită continuată pe viitor. A pune laolaltă specialiști precum monitor sportiv, asistent social, psiholog, educator, supraveghetor etc, pentru a iniția și facilita activități de tip MGS este o premisă a succesului, întrucât această interdisciplinaritate poate să asigure o doză mare de creativitate, o atentă observare a nevoilor și comportamentelor tinerilor, o complementaritate eficientă, și să genereze totodată adevărate exemple de bune practici.” Ema - Elza Șeclăman, Training Officer, Terre des hommes

- ✓ Organizația neguvernamentală Young in Prison (YiP) a oferit echipei de proiect Terre des hommes un curs de inițiere în mentorat, bazat pe experiența YiP în conceperea și desfășurarea programelor de mentorat. Inițierea s-a axat pe misiunea, structura și valorile programului de mentorat și a oferit consiliere cu privire la modul de concepere, structurare și implementare a unui program de mentorat. YiP și-a împărtășit experiența și know-how-ul cu privire la modul în care să fie pregătiți și îndrumați tinerii care au fost anterior în detenție și care - ca parte a proiectului - se vor întoarce în centrele de detenție pentru a lucra cu alți tineri. Inițierea a fost oferită cu scopul ca echipa Terre des hommes să fie capabilă să dezvolte și să structureze propriul program de mentorat al Proiectului PRECISION în Centrul de Detenție Craiova.
- ✓ Conceperea unui program de mentorat, Metodologia programului de formare pentru mentori și Curriculum de training care să cuprindă recomandările partenerilor noștri cu experiență în domeniul delincvenței juvenile YiP cu introducerea metodelor specifice Terre des hommes (MGS și COPOSO).

- ✓ Programul de mentorare a implicat:

- Formarea echipei de implementare a activităților de mentorare care cuprinde un coordonator de mentori, 2 mentori angajați, tineri care au fost deținuți și un grup de mentori voluntari proveniți din medii sociale diferite.
- Instruirea echipei de mentori într-un program de inițiere în lucrul și activități specifice programului de reeducare pentru 20 de tineri de la Centrul de Detenție Craiova.

Programul de mentorare este un instrument prin care tinerii au concretizat oportunitatea de a adopta un ritm personal în afara presiunilor venite din partea trecutului personal (familie, sistem de reeducare, societate, etc.). Programul a implicat furnizarea unui suport și îndrumarea tinerilor mentorați pentru a se dezvolta până la a deveni liberi de presiunile generate de întrebările fără răspuns, pentru a deveni încrezători în capacitățile proprii.

Au fost realizate în format online și offline 32 de sesiuni de mentorat în module săptămânale. Printre obiectivele urmărite în cadrul activităților de mentorare enumerăm: deprinderi de viață independentă (comunicare - acceptare/crearea dialog, lucru în echipă – incluziune),

reconfigurare hartă personală (activare valori personale, participare la luarea de decizii – identificare/creare de alternative/opțiuni).

Din cadrul activităților desfășurate, enumerăm: activități cu teme de eliminare a destabilizării sociale (prejudecăți, așteptări, oportunități), activități de descoperire, de identificare de valori, misiune personală, activități de orientare a planului personal (general), de identificare a potențialelor greșeli, activități de descoperire a punctelor tari, slabe, precum și discuții libere pe teme și direcții personale, individualizate pe persoană.

Metode utilizate: Tipurile/metodele de învățare la adulți

- 1) condiționarea operativă (B. Skinner), care susține încurajarea comportamentelor orientate spre efort și atingerea obiectivelor autopropuse.
- 2) învățarea experiențială (D. Kolb), care arată că adultul ‘învăță din experiență’. Învățarea experiențială este facilitată de autoreflexie, autoevaluare și acțiune.
- 3) teorii complementare procesului continuu al dezvoltării (diverse), care afirmă că omul se autoconstruiește prin învățare și urmează o evoluția ascendentă a nivelurilor de conștiință de sine și de capacitate emoțională, cognitivă, etc.
- 4) teoria învățării sociale (A. Bandura): „oamenii învață observând cum fac alții - modele”.

Îmbunătățirea bunăstării psihosociale și a abilităților de viață, atât în timpul detenției cât și în procesul de reintegrare socio-profesională pentru 50 de tineri.

Mărturii program mentorare:

“Pentru mine, Proiectul PRECISION, mai ales în programul pilot de mentorare, s-a materializat prin crearea unui spațiu specific fiecărui tânăr în parte, unde el să își exerseze, formeze, toate componentele unui comportament social natural. Este necesar să nu uităm că relațiile pe care le formăm noi ca oameni sunt complexe, și dacă în intervenția noastră asupra unui tânăr nu satisfacem decât o componentă particulară și ignorăm celelalte componente, părțile ignorate vor deveni nevoi nesatisfăcute, iar tânărul se va focaliza doar pe acele nevoi, existând riscul ca el să anuleze astfel intervenția noastră. De aceea, activitățile de mentorare pentru tinerii din sistemul de detenție juvenilă completează componenta particulară, iar în procesul de reeducare socială scade rata de recidivă în rândul tinerilor”. Cicerone Bosuioc, coordonator program mentorare

“Mă consider o persoană ambițioasă, sociabilă, și devotată, iar programul de mentorare mi-a amintit cine sunt eu cu adevărat, mai ales atunci când prezentul și perioada de detenție mă apăsau foarte tare. În perioada detenției am avut șansa să beneficiaz de pro-

gramul de mentorare oferit de Fundația Terre des hommes, program care a avut un impact uriaș asupra mea și care mi-a trezit atenția și m-a determinat să mă focusez pe potențialul meu și să-l valorific cât mai bine. După eliberare am avut șansa să continui programul de mentorare și cu ajutorul mentorului meu, am reușit să îmi clarific o serie de obiective personale care mi-au ușurat procesul meu de adaptare în societate.

Acum am un singur lucru un gând, și anume, îmi doresc să ajut la rândul meu pe cei care au nevoie de susținere.” **Bogdan Giubega, tânăr mentorat în proiectul PRECISION**

O bună parte din adolescența mea am petrecut-o după gratii. Nu am avut parte de prea multă consiliere din partea specialiștilor în acea perioadă, fapt ce nu m-a ajutat deloc să mă reintegrez în societate la momentul eliberării mele. Mă numesc Bora Petrică Costin și de aproximativ un an fac parte din echipa de mentori a fundației Terre des hommes, implicați în activitățile de mentorare. Înainte de a începe programul de mentorare cu tinerii din penitenciar, am trecut printr-o instruire corespunzătoare care m-a ajutat enorm la împlinirea experienței personale cu rolul de mentor. Ocazia de a lucra cu tinerii aflați în detenție, unde și eu am fost odinioară, a reprezentat pentru mine privilegiul perfect de a arată, împreună cu tinerii mentorați, că în orice loc poți construi pentru tine, diferă doar atitudinea pe care o ai și rolul.

În esență, toate lucrurile pe care le-am făcut pe întreg parcursul proiectului au fost pentru a îi ajuta pe tinerii încarcerați. Dar în cazul meu, toate aceste lucruri m-au ajutat pe mine să-mi regăsesc echilibrul. Aveam nevoie de un astfel de moment în viața mea, aveam nevoie de un întreg arsenal de specialiști pentru a descătușa omul bun din mine. Mulțumesc, oameni frumoși! **Bora Petrică Costin, mentor în proiectul PRECISION**

✓ Activități de evaluare vocațională

Implementarea unui program de consiliere vocațională pentru un număr de 50 de tineri din sistemul penitenciar, orientat spre evaluarea aptitudinilor personale și profesionale, identificarea nevoilor de formare și consiliere în vederea îmbunătățirii cunoștințelor și competențelor necesare în procesul de reabilitare. În cadrul acestui program au fost realizate 50 de sesiuni online de evaluare a nevoilor de pregătire vocațională bazate pe interviuri structurate pentru 50 de tineri și 50 de planuri individuale de angajare, personalizate pentru fiecare tânăr, pentru creșterea șanselor de angajare.

O hartă cu 20 de potențiali angajatori (la nivel național) dispuși să angajeze tineri care au părăsit Centrele Educative și de Detenție a fost realizată ca suport pentru procesul de reintegrare socială a tinerilor.

✓ Formare vocațională pentru tinerii din centre

În urma activităților de evaluare vocațională, 61 de tineri din cele patru Centre Educative și de Detenție au fost incluși în programe de formare: un curs pentru "Dezvoltarea competențelor digitale de utilizare a tehnologiei informației ca instrument de învățare și cunoaștere" (pentru 28 de tineri), și un curs vizând "Introducerea pe piața muncii și pregătirea

pentru angajare” (pentru 33 de tineri).

Deschiderea primului FabLab (Fabrication Laboratory) din România destinat tinerilor aflați în detenție în Centrul Educativ din Târgu Ocna, județul Bacău, cu scopul de a oferi sprijin minorilor și tinerilor privați de libertate în vederea dezvoltării de abilități care să le îmbunătățească reziliența și să optimizeze reabilitarea și reintegrarea socială.

Achiziționarea echipamentelor FabLab: imprimante 3D, scanner 3D, mașini de brodat, numeroase alte accesorii și materii prime cu care tinerii vor crea obiecte folosindu-și imaginația și abilitățile tehnice, cu ajutorul echipei noastre.

Formarea personalului din Centrul Educativ în vederea însușirii principiilor de funcționare ale imprimantelor 3D, dezvoltării de grafică 3D folosind un software. Inițierea a 15 tineri de la Liceul Tehnologic în cadrul a 3 sesiuni de instruire introductivă privind utilizarea echipamentelor digitale. În cadrul activităților, aceștia au creat măști și diverse obiecte folosind mașini de brodat digitale și imprimante 3D.

Organizarea unei Conferințe de lansare a Programului FabLab pentru atrage interesul jurnaliștilor în vederea mediatizării atât în presa locală cât și în publicațiile naționale.

Realizările proiectului în cifre:

Prin proiectul PRECISION se investește în ridicarea standardelor privind condiții mai bune de detenție (îmbrăcăminte și produse igienico-sanitare, echipament IT și TV, materiale și echipamente sportive) pentru tinerii încarcerați, în valoare totală de aproximativ 80.000 de lei.

Organizarea a 2 mese rotunde cu profesioniști din domeniul protecției copilului (asistenți sociali locali, reprezentanți ai DGASPC etc.), din domeniul justiției juvenile (ofițeri de poliție penitenciară, inspectori de probațiune, reprezentanți ai societății civile) pentru realizarea de schimburi de bună practică în domeniul justiției juvenile și de promovare a programului pilot de mentorare pentru reabilitarea minorilor și tinerilor aflați în detenție.

Au fost organizate 67 de activități sportive cu tineri din Centrul Educativ Buziaș de către 2 monitori sportivi contractați de Fundația Terre des hommes.

În cadrul Centrului de Detenție Brăila Tichilești au fost organizate 34 de sesiuni de consiieră psihologică individuală și de grup, de către un psiholog contractat de Fundație.

Broșură realizată în aprilie 2022 de Fundația Terre des hommes în cadrul proiectului PRECISION (Promote Rehabilitation, Empowerment of Children and Support for Youth OffeNders) - Sprijinul, reabilitarea și împuternicirea minorilor și tinerilor privați de libertate.

Terre des hommes

Sprijin copiilor.